

SELETUSKIRI
maaeluministri määruse „Kutselise kalapüügi registri põhimäärus”
eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Maaeluministri määruse „Kutselise kalapüügi registri põhimäärus” eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on välja töötatud kalapüügiseaduse (edaspidi *KPS*) § 34 lõike 6 alusel. KPS-i § 34 lõikes 6 sätestatakse, et kutselise kalapüügi registri (edaspidi *register*) põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister, kelleks on maaeluminister. Registri eesmärk on võimaldada kutselise kalapüügiga tegelevate isikute, nende tegevuse ja kalalaevade üle arvestuse pidamist ning järelevalve teostamist.

Eelnõu väljatöötamise on tinginud põhiliselt kolm asjaolu. Esiteks kehtib siiani kalalaevade riikliku registri asutamise ja registri põhimäärus, mille Vabariigi Valitsus kehtestas 2002. aastal praeguseks kehtivuse kaotanud kalapüügiseaduse alusel (Vabariigi Valitsuse 28. veebruari 2002. a määrus nr 89 „Kalalaevade riikliku registri asutamine ja registri põhimäärus”). Nimelt jõustus 1. juulil 2015. aastal uus KPS, mille § 90 lõike 2 kohaselt jäid eelmise seaduse alusel kehtestatud rakendusaktid jätkuvalt kehtima. Vana seaduse alusel antud rakendusaktide kehtimine pärast uue seaduse jõustumist on siiski erandlik ega tohi kesta ülemäära kaua. Teiseks, 1. detsembril 2017. aastal jõustusid KPS-i muudatused, mille kohaselt loodi kutselise kalapüügi register tervikliku riikliku andmekoguna, mille koosseisu kuuluvad alamregistritena kalalaevade register ja kutselise kalapüügi arvestuse register. Seega on edaspidi koondatud nii kalalaevade kui ka kutselise kalapüügi arvestuse andmed ja otsused ühte registrisse – kutselise kalapüügi registrisse. Register on kooskõlas kehtivate õigusaktidega registreeritud RIHA-s.

Kolmandaks toimub kutselise kalapüügi ja kalalaevade üle arvestuse pidamise ja järelevalvega seonduvalt suurem ümberkorraldus: nimelt antakse registri volitatud töötleja ülesanded Maaeluministeeriumilt ministeeriumi valitsemisala valitsusasutusele Veterinaar- ja Toiduametile. Maaeluministeeriumi jääb endiselt registri vastutavaks töötlejaks, kuid igapäevase rakendamise eest vastutab edaspidi registri volitatud töötleja Veterinaar- ja Toiduamet. Alates 2017. aasta 1. detsembrist ei väljasta kutselise kalapüügi lube ja kalalaeva tunnustusi enam mitte Maaeluministeerium, vaid Veterinaar- ja Toiduamet. Ministeeriumile kui vastutavale töötlejale jääb jätkuvalt üksnes pädevus otsustada, millisesse kalalaevastiku segmenti kantakse vabanenud püügivõimsus, mille arvelt saab kalalaevu registrisse kanda.

Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu on ette valmistanud Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna nõunik Keno Kaasiksoo (625 6513, keno.kaasiksoo@agri.ee), kalamajandusosakonna juhataja Ain Soome (625 6181, ain.soome@agri.ee), endine kalapüügi korralduse ja andmete analüüsi büroo juhataja Gunnar Lambing (tel 625 6248, gunnar.lambing@agri.ee) ja peaspetsialist Epp Meremaa (tel 625 6204, epp.meremaa@agri.ee).

Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud õigusosakonna nõunik Geir Veski (tel 625 6516, geir.veski@agri.ee) ja peaspetsialist Karina Torop (tel 625 6520, karina.torop@agri.ee).

Eelnõu on keeleliselt toimetanud õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

1. detsembril jõustunud KPS-i muudatuste kohaselt loodi kutselise kalapüügi register tervikliku riikliku andmekoguna. KPS-i alusel ja selles kehtestatud volitusnormide alusel esitasid isikud kutselise kalapüügiga seonduvaid andmeid, mida koguti Maaeluministeeriumi loodud andmekogus. Kalalaevade riiklik register nimetatakse ümber kalalaevade registriks, mis jääb kutselise kalapüügi registri alamregistriks. Tehnilisest aspektist lähtuvalt on kalalaevade riiklik register ka praegu üks osa Maaeluministeeriumi hallatavast infosüsteemist, seega sisulist muudatust ei tehta, küll aga toob see kaasa õigusliku muudatuse. Kutselise kalapüügi register võimaldab analüüsida ja koostada ning esitada kogutud andmete alusel aruandeid ning kasutada saadud andmeid nii kalanduse järelevalveks, kalavaru majandamiseks vajalike otsuste tegemiseks kui ka teaduslikel ja statistilistel eesmärkidel.

Kalalaevade registris jätkub nende andmete töötlemine, mida praegu töödeldakse kalalaevade riiklikus registris, ning neile lisanduvad ka andmed vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva kalalaevastiku segmenti lisamise õiguse kohta, andmed komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 404/2011 artikli 126 alusel määratud punktide kohta ning muud andmed kalalaeva kohta, mille registrisse kandmise näeb ette Euroopa Liidu õigusakt. Kutselise kalapüügi arvestuse registris hakatakse töötleva andmeid isikute kohta, kes omavad kutselise kalapüügi õigust, tegelevad kala ja veetaimede esmakokkuostuga või esitavad KPS-i § 61 lõigetes 1 ja 3–8 nimetatud andmeid; samuti andmeid ajaloolise püügiõiguse, püügivõimaluste jaotamise ja omandamise ning kasutada andmise ja saamise kohta; andmeid kutselise kalapüügi õiguse omandamise ja lõppemise, sealhulgas kalapüügiõiguse tasu maksmise kohta.

Eelnõu on jagatud viieks peatükiks ning koosneb 16 paragrahvist.

Esimene peatükk „Üldsätted“ koosneb viiest paragrahvist, milles sätestatakse andmekogu nimi ja eesmärk, vastutav ja volitatud töötleja, registri kasutajad, registri turvaklass ja turbeaste.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse kooskõlas KPS-i § 34 lõigetega 1 ja 2 andmekogu nimi ja eesmärk. Andmekogu ametlik nimi on kutselise kalapüügi register ja selle alamregistrid on kalalaevade register ning kutselise kalapüügi arvestuse register. Registri ülesanne on võimaldada pidada arvestust ja teostada järelevalvet kutselise kalapüügiga tegelevate isikute ja nende tegevuse ning kalalaevade üle.

Eelnõu §-des 2-4 sätestatakse registri vastutav ja volitatud töötleja ning registri kasutajad. KPS-i § 34 lõike 5 kohaselt on registri vastutav töötleja Maaeluministeerium, kes majutab registrit ning korraldab registri teenuste ja tehnoloogilise keskkonna haldamist. Paragrahvi 2 lõike 2 kohaselt jääb Maaeluministeeriumi ülesandeks ka otsustada, millises registri kalalaevade alajaotuses (edaspidi *kalalaevastiku segment*) võib vabanenud püügivõimsuse arvel taotleda kalalaeva registrisse kandmist. Nimetatud kohustus tuleneb KPS-i § 35³ lõikest 2, milles sätestatakse, et registri vastutav töötleja otsustab hiljemalt püügivõimsuse vabanemise aastale järgneva aasta 31. märtsil, millises kalalaevastiku segmendis võib vabanenud püügivõimsuse arvel taotleda kalalaeva registrisse kandmist.

Kui registri vastutav töötleja on asjakohase kalalaevastiku segmendi määranud, siis saavad kalalaeva registrisse kandmist soovivad isikud esitada taotluse registri volitatud töötlejale.

Paragrahvis 3 on sätestatud registri volitatud töötleja. KPS-i § 34 lõike 5 teise lause kohaselt määratakse registri volitatud töötleja registri põhimääruses. Eelnõu § 3 lõike 1 kohaselt on

registri volitatud töötaja Veterinaar- ja Toiduamet, kes töötleb registriandmeid, sealhulgas kogub, salvestab, korrastab, avalikustab, muudab, säilitab ja kustutab neid. Registri volitatud töötaja täidab andmete töötlemisel vastutava töötaja juhiseid ja tagab andmekogu turvalisuse.

Paragrahv 4 määratakse registri kasutajad. Registri vastutav töötaja määrab oma ametniku või töötaja administraatori õigustega kasutajaks (edaspidi *administraator*). Administraator täidab § 2 lõikes 1 nimetatud ülesandeid, sealhulgas annab vastutava töötaja ametnikule või töötajale registri tehnoloogilisele keskkonnale juurdepääsu õiguse. Administraatoril on kõigile andmetele ja logidele juurdepääsu õigus ning ta võib muuta andmeid, kui see on vajalik süsteemi tõrgeteta töö või andmetervikluse tagamiseks. Registri volitatud töötaja määrab oma ametniku või töötaja registri volitatud peakasutajaks (edaspidi *volitatud peakasutaja*). Volitatud peakasutaja täidab registri volitatud töötaja ülesandeid, sealhulgas annab lõigetes 3–5 sätestatud juhul registri tehnoloogilisele keskkonnale juurdepääsu õiguse. Volitatud peakasutajal on kõigile andmetele ja logidele juurdepääsu õigus ning ta võib muuta andmeid, kui see on vajalik süsteemi tõrgeteta töö või andmetervikluse tagamiseks. Registri volitatud töötaja määrab oma ametniku või töötaja registri volitatud kasutajaks (edaspidi *volitatud kasutaja*). Volitatud kasutaja täidab volitatud töötaja ülesandeid, sealhulgas kogub, salvestab, korrastab, avalikustab, muudab ja kustutab registriandmeid. Volitatud kasutajal on andmetele juurdepääsu õigus ulatuses, mis on vajalik tema ameti- või tööülesannete täitmiseks. Registri volitatud töötaja annab registri tehnoloogilises keskkonnas ameti- ja tööülesannete täitmiseks vajalikele andmetele juurdepääsu õiguse järgmistele asutustele:

- 1) Keskkonnaministeerium;
- 2) Eesti Maaülikooli Põllumajandus- ja Keskkonnainstituut;
- 3) Keskkonnainspeksioon;
- 4) Maksu- ja Tolliamet;
- 5) Politsei- ja Piirivalveamet;
- 6) Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet;
- 7) Statistikaamet;
- 8) Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut;
- 9) Veeteede Amet.

Registri volitatud töötaja annab isikule registri tehnoloogilises keskkonnas tema kohta töödeldavatele andmetele juurdepääsu õiguse viimase nõudmisel.

Eelnõu § 5 sätestatakse registri turvaklass ja turbeaste. Registri turvaklass ja turbeaste on määratud vastavalt Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a määrusele nr 252 „Infosüsteemide turvameetmete süsteem”. Registri turbeaste on keskmine (M). Turvaklass on määratud andmete käideldavuse alusel K2, terviklikkuse alusel T1 ja konfidentsiaalsuse alusel S2. Registriandmeid kaitstakse:

- 1) tervikluse osas, kaitstes andmeid juhusliku või tahtliku volitamata töötlemise eest;
- 2) käideldavuse osas, kaitstes andmeid juhusliku hävimise ja tahtliku hävitamise ning õigustatud isikule andmete kättesaadavuse takistamise eest;
- 3) konfidentsiaalsuse osas, kaitstes andmeid volitamata töötlemise eest.

Registriandmete tervikluse, käideldavuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks rakendatakse organisatsioonilisi, füüsilisi ja infotehnoloogilisi turvameetmeid. Registriandmete säilimise tagamiseks korraldab Maaeluministeerium kui registri majutaja registriandmete turva-, täis-

ja arhiivikoopiade tegemise. Registri kasutamise õigus antakse üksnes neile ametnikele ja töötajatele, kellele see on vajalik ameti-või tööülesannete täitmiseks. Iga registri kasutamine loigitakse.

Teine peatükk „Registrisse kantavad andmed ja andmete allikad” koosneb neljast paragrahvist (§-d 6–9), milles sätestatakse kalalaevade registrisse kantavad andmed, kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kantavad andmed, andmete esitamise ja registrisse kandmine ning kalalaevade registrisse kandmine. **Eelnõu §-des 6 ja 7** kirjeldatakse üksikasjalikult nii kalalaevade registrisse kui ka kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kantavate andmete koosseisu.

Eelnõu §-s 6 on loetletud kalalaevade registrisse kantavad andmed. Kalalaevade registris jätkub nende andmete töötlemine, mida praegu töödeldakse kalalaevade riiklikus registris, ning neile lisanduvad ka andmed vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva kalalaevastiku segmenti lisamise õiguse kohta, kalalaeva ajutise kustutamise või kalalaeva registrisse ajutise kandmise kohta, andmed komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 404/2011 artikli 126 alusel määratud punktide kohta ning muud andmed kalalaeva kohta, mille registrisse kandmise näeb ette Euroopa Liidu õigusakt.

Lõikes 1 sätestatakse, et Eesti lipu all sõitva kalalaeva või Eesti laevakinnistusraamatusse või liiklusregistrisse kantud kalalaeva kohta, mis ei pea kandma riigilippu, kantakse kalalaevade registrisse:

- 1) komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2017/218 liidu kalalaevastiku registri kohta (ELT L 34, 09.02.2017, lk 9–17) lisas 1 nimetatud andmed;
- 2) andmed kalalaevaga toime pandud tõsiste rikkumiste eest määratud punktide kohta komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 404/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 (millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 112, 30.04.2011, lk 1–153), tähenduses;
- 3) KPS-i § 35 lõikes 2 nimetatud kalalaevastiku segment, millesse kalalaev on kantud;
- 4) märge KPS-i §-s 35² sätestatud kalalaeva registrist ajutiselt kustutamise või kalalaeva registrisse ajutise kandmise kohta;
- 5) andmed kalalaevatunnistuste andmise, kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise kohta KPS-i § 38 lõike 9 kohaselt.

Lõikes 2 sätestatakse, et vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva kalalaevastiku segmenti lisamise õiguse kohta kantakse kalalaevade registrisse:

- 1) andmed kalalaeva lisamise õiguse omaja kohta, sealhulgas varasema omaja kohta, kui kalalaeva lisamise õigust on loovutatud;
- 2) andmed kalalaeva lisamise õiguse suuruse kohta väljendatuna laeva kogumahutavuse ja peamasina võimsusena;
- 3) andmed kalalaeva kohta, mille kustutamisega kalalaevade registrist tekkis kalalaeva lisamise õigus, sealhulgas kalalaevastiku segmenti kohta, millesse kustutatud kalalaev kuulub;
- 4) andmed kalalaeva lisamise õiguse kehtivusaja kohta.

Uuena sätestatakse **lõikes 3**, et KPS-i § 35¹ lõikes 9 nimetatud isiku kohta kantakse kalalaevade registrisse andmed selle kohta, millise aja jooksul ning kui suures osas loetakse tekkiv või isikule loovutatav kalalaeva lisamise õigus lõppenuks. KPS-i § 35¹ lõikes 9 sätestatakse, et kui isik, kelle taotluse alusel kalalaeva registrist kustutamisega kalalaeva

lisamise õigus algselt tekkis, või temaga seotud isik ei oma üldse kalalaeva lisamise õigust või ei oma seda piisavas koguses, arvestatakse asjakohane vaba püügivõimsuse kogus maha igasugusest kalalaeva lisamise õigusest, mille see isik või temaga seotud isik järgmise kümne aasta jooksul omandab.

Lõiked 4-6 reguleerivad kalalaeva registri sisenumbriga seonduvat. Sisulisi muudatusi võrreldes kehtiva määruse §-ga 13 ei ole. Kalalaeva esmakordsel registrisse kandmisel antakse kalalaevale komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2017/218 artiklis 8 nimetatud CFR tunnusnumber (edaspidi *registri sisenumber*), välja arvatud juhul, kui kalalaevale on registri sisenumber juba antud. See moodustatakse kaheteistkümnekohalise eesti tähestiku suurtähtede EST ja numbrite kombinatsioonina. Esimesed kuus numbrit tähistavad laeva registreerimise kuupäeva ning viimased kolm numbrit laeva registreerimise järjekorda jooksvas kuus. Registri sisenumber on unikaalne. Kord kasutusele võetud registri sisenumbrit ei muudeta ega anta teisele kalalaevale.

Eelnõu §-s 7 kirjeldatakse üksikasjalikult kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kantavate andmete koosseisu. KPS-i § 34 lõikes 4 sätestatakse kokkuvõtvalt, millised andmed tuleb kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kanda. Nendeks on:

- 1) andmed isiku kohta, kes omab kutselise kalapüügi õigust, tegeleb kala ja veetaimede esmakokkuostuga või esitab KPS-i § 61 lõigetes 1 ja 3–8 nimetatud andmeid;
- 2) andmed ajaloolise püügiõiguse, püügivõimaluste jaotamise ja omandamise ning kasutada andmise ja saamise kohta;
- 3) andmed kutselise kalapüügi õiguse omandamise ja lõppemise, sealhulgas kalapüügiõiguse tasu maksmise kohta;
- 4) KPS-i § 61 lõigetes 1 ja 3–8 nimetatud andmed kalapüügi, lossimise, ümberlaadimise, esmakokkuostu, üleandmise ja veodokumendi kohta.

Selle põhjal on esitatud ka eelnõus andmete koosseisud, mis kantakse kutselise kalapüügi arvestuse registrisse. **Lõikes 1** on loetletud andmed isiku kohta, kes omab kutselise kalapüügi õigust, tegeleb kala ja veetaimede esmakokkuostuga või kes esitab KPS-i § 61 lõigetes 1 ja 3–8 nimetatud andmeid.

Lõikes 2 loetletakse püügivõimaluste jaotamise kohta kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kantavad andmed. Nendeks on:

- 1) püügivõimaluse aasta;
- 2) püügipiirkond;
- 3) kalaliigi nimetus;
- 4) püügipäevade arv;
- 5) kalaliigi kogus;
- 6) püügivahendi nimetus;
- 7) püügivahendite kogus;
- 8) ajaloolise püügiõiguse osak.

Lõikes 3 loetletakse ajaloolise püügiõiguse võõrandamise ja sellest loobumise kohta kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kantavad andmed. Nendeks on:

- 1) ajaloolise püügiõiguse võõrandaja ja omandaja nimi, registrikood ning kontaktandmed;
- 2) andmed võõrandatava ajaloolise püügiõiguse kohta;
- 3) ajaloolise püügiõiguse võõrandamise, võõrandamistehingu ärakirja kalapüügiloa andjale üleandmise ja püügiõiguse ülemineku jõustumise kuupäev.

Siin lõikes loetletud andmeid kohaldatakse *mutatis mutandis* ka ajaloolise püügiõiguse loobumise kohta.

Lõikes 4 loetletakse püügivõimaluse kasutada andmise ja saamise kohta kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kantavad andmed. Nendeks on:

- 1) püügivõimaluse kasutada andja ja kasutada saaja nimi, registrikood ning kontaktandmed; kui tehing toimub teise riigi ettevõtjaga, kantakse teise riigi ettevõtja kohta registrisse selle riigi andmed, kust püügivõimalusi kasutada saadi või kuhu püügivõimalusi kasutada anti;
- 2) andmed kasutada antud ja kasutada saadud püügivõimaluse kohta;
- 3) püügivõimaluse kasutada andmise või saamise kohta avalduse esitamise kuupäev.

Lõikes 5 loetletakse kutselise kalapüügiõiguse omandamise ja lõppemise, sealhulgas kalapüügiõiguse tasu maksmise kohta kutselise kalapüügi arvestuse registrisse kantavad andmed. Nendeks on:

- 1) kalapüügiloa kehtivuse tähtaeg;
- 2) kalapüügiloale kantud püügivõimalus;
- 3) kaluri kalapüügiloa puhul kalapüügiloale kantava kaluri nimi ja isikukood;
- 4) kalalaeva kalapüügiloa puhul kalapüügiloale kantava kapteni nimi ja isikukood;
- 5) kalapüügiks kasutatava kalalaeva nimi ja pardanumber;
- 6) kutselise kalapüügiõiguse tasu määr ning tasumisele kuuluv ja tasutud summa kalapüügiloa omanike kaupa.

Lõigetes 6-9 on sätestatud, et andmed, mis kantakse registrisse kutselise kalapüügi loa alusel toimunud kalapüügi, lossimise, ümberlaadimise, kala ja veetaimede esmakokkuostu, ümberlaadimisdeklaratsiooni ja veodokumendi kohta, tulenevad Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 2016. a määruse nr 155 „Kalapüügiga seonduvate andmete esitamise kord” asjakohastest paragrahvidest. Lisaks eespool nimetatud andmetele tuleb registrisse kanda ka asjakohaste andmete esitamise aeg.

Eelnõu § 8 reguleerib andmete esitamist ja registrisse kandmist.

Lõikes 1 sätestatakse, et registriandmed, välja arvatud kutselise kalapüügi korraldamisega seotud otsused, tõsiste rikkumiste eest määratud punktid ja Riigi infosüsteemi haldussüsteemis muu andmekogu põhiantmeteks määratud andmed, saadakse kalalaeva omaniku või valdaja, kalalaeva lisamise õiguse omaja, kutselise kalapüügi loa alusel kala püüdva või veetaimi koguva isiku ja kalandustoodete vedajalt. Kutselise kalapüügi korraldamisega seotud otsuste andmed (ajaloolise püügivõimaluse jaotamise otsuse ja kutselise kalapüügi loa andmed) saadakse registri volitatud töötlejalt. Andmed komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 404/2011 artikli 126 alusel tõsiste rikkumiste eest määratud punktide kohta saadakse Keskkonnainspeksiioonilt. Riigi infosüsteemi haldussüsteemis muu andmekogu põhiantmeteks määratud andmed saadakse sellest andmekogust, mis neid põhiantmetena kogub. Register võimaldab teha sisestatava objekti kohta otsepäringuid äriregistrisse, rahvastikuregistrisse, liiklusregistrisse, kutseregistrisse, kinnistusraamatusse, karistusregistrisse ja riigikassasse. Samuti saadetakse kliendirakenduse kaudu edastatud andmed transpordikihi vahendusel Euroopa Komisjoni serverisse.

Lõikes 5 on sätestatud tähtaeg, mille jooksul registri volitatud töötleja andmed registrisse kannab. Selleks on viis tööpäeva andmete esitamisest arvates. Elektrooniliselt esitatud andmed kantakse registrisse automaatselt asjakohase infotehnoloogilise lahenduse vahendusel. Kes ja milliseid kalapüügiga seonduvaid andmeid on kohustatud elektrooniliselt esitama, tuleneb Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 2016. a määrusest nr 155 „Kalapüügiga seonduvate andmete esitamise kord”. Andmete esitajad vastutavad esitatavate andmete õigsuse ja tähtaegse esitamise eest.

Eelnõu § 9 reguleerib kalalaeva registrisse kandmist. Eesti lipu all sõitva kalalaeva või Eesti laevakinnistusraamatusse või liiklusregistrisse kantud kalalaeva, mis ei pea kandma riigilippu, registrisse kandmiseks esitab laeva omanik või valdaja volitatud töötlejale kalalaeva registrisse kandmise taotluse, milles sisalduvad § 6 lõikes 1 nimetatud andmed. Kui liiklusregistrisse kantud kalalaeva registrisse kandmist taotleb kalalaeva valdaja, esitab ta koos kalalaeva registrisse kandmise taotlusega laeva valduse üleandmist tõendava dokumendi. Kui kalalaeva registrisse kandmise taotluse esitab kalalaeva omaniku või valdaja esindaja, esitab ta koos taotlusega kirjaliku volikirja ning esindaja kontaktandmed.

Lõigetes 4 ja 5 sätestatakse volitatud töötajale tähtajad, mille jooksul tuleb kontrollida taotluse nõuetekohasust ja teha kalalaeva registrisse kandmise või registrisse kandmisest keeldumise otsus. Volitatud töötleja registreerib esitatud taotluse ning kontrollib selle nõuetekohasust ja esitatud andmete õigsust 30 päeva jooksul taotluse esitamisest arvates. Volitatud töötleja teeb kalalaeva registrisse kandmise või registrisse kandmisest keeldumise otsuse 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest arvates. Volitatud töötleja teeb kalalaeva registrisse kandmisest keeldumise otsuse KPS-i §-s 36 sätestatud alusel. Volitatud töötleja edastab kalalaeva registrisse kandmise või registrisse kandmisest keeldumise otsuse kalalaeva omanikule ja valdajale kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

Kolmas peatükk “Registriandmete töötlemine“ koosneb kolmest paragrahvist (§-d 10–12), milles sätestatakse, kuidas tagatakse registriandmete õigsus, juurdepääs registriandmetele ja andmete logimise tingimused.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse andmete õigsuse tagamine ja tegevused, kui andmete volitatud töötleja kahtleb esitatud andmete õiguses. Andmete esitaja vastutab registri volitatud töötlejale õigete andmete esitamise eest ning andmete registrisse kandja vastutab selle eest, et registrisse kantud andmed vastavad andmete esitaja poolt registrisse kandmiseks esitatud andmetele. Isik, kelle kohta registrisse kantud andmed on muutunud või ei ole muul põhjusel õiged, esitab registri volitatud töötlejale 15 tööpäeva jooksul andmete muutumisest arvates avalduse registriandmete muutmiseks ja registri volitatud töötleja parandab ebaõiged andmed 15 tööpäeva jooksul õigete andmete saamisest arvates. KPS-i § 61 lõigetes 1 ja 3–8 nimetatud andmed parandab registri volitatud töötleja 5 tööpäeva jooksul õigete andmete saamisest arvates.

KPS-i § 63 sätestab, et KPS-i ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle riikliku järelevalve teostaja on Keskkonnainspeksioon, seetõttu on lõikes 4 öeldud, et põhjendatud kahtluse korral, et andmete esitamisel on rikutud kalapüüügiga seotud andmete esitamise korda, teavitab registri volitatud töötleja viivitusega Keskkonnainspeksiooni.

Eelnõu §-s 11 sätestatakse registrisse kantud andmetele juurdepääsu kord. Registrisse kantud andmed on avalikult kättesaadavad, kui neile ei ole seaduse alusel kehtestatud juurdepääsupiirangut. Andmetele võimaldatakse juurdepääs kooskõlas avaliku teabe seaduse ja isikuandmete kaitse seadusega. Registrisse kantud avalikud andmed tehakse avalikkusele kättesaadavaks registri volitatud töötleja veebilehel.

Tulenevalt KPS-i §-st 62 on andmed ettevõtjale kalendriaastaks määratud püügivõimaluse ja selle kasutamise ning tegeliku väljapüügi kohta avalikud. Veterinaar- ja Toiduamet avalikustab oma veebilehel iga kvartali esimese kuu jooksul möödunud kvartalis kutselise kalapüüügiga tegelenud Eesti ettevõtjate nimed ning andmed neile kalendriaastaks määratud ja kasutatud püügivõimaluse ning tegelikult väljapüütud kalakoguse kohta veealade, maakondade ja püüasustusega väikesaarte kaupa. Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr

2017/218 liidu kalalaevastiku registri kohta (ELT L 34, 09.02.2017, lk 9–17) artikli 10 lõikes 2 sätestatakse, et üldsusel on juurdepääs liidu kalalaevastikuregistri piiratud versioonile, mis ei sisalda isikuandmeid. Piiratud versioonist tuleks isikuandmed nende kaitsmiseks välja jätta, kuid samas peaks see versioon sisaldama kalalaeva tunnuseid, et parandada üldsuse juurdepääsu teabele ja teabe läbipaistvust.

Lisaks võivad saada juurdepääsu registri tehnoloogilises keskkonnas ameti- ja tööülesannete täitmiseks vajalikele andmetele ka teiste asutuste ja isikute töötajad või ametnikud.

Neil, kellel puudub juurdepääs registrile, on võimalik registrist andmeid saada teabenõude või päringu korras.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse, et andmete registrisse kandmine, sealhulgas registriandmete muutmine, logitakse ja logisid säilitatakse vähemalt kolm aastat kande tegemisest arvates. Logis säilitatakse kande sisu, kuupäev ja kellaaeg ning selle tegija nimi.

Neljas peatükk “Andmete säilitamine, järelevalve registri pidamise üle ja registri tegevuse lõpetamine” koosneb kolmest paragrahvist (§-d 13–15), milles sätestatakse, kui kaua registriandmeid säilitatakse, kuidas teostatakse järelevalvet registri üle ja millistel tingimustel registri tegevus lõpetatakse.

Eelnõu §-s 13 sätestatakse, et registriandmeid säilitatakse digitaalsel kujul alaliselt ning registrikannete alusdokumente säilitatakse kümme aastat.

Eelnõu § 14 sätestatakse järelevalveteostamine registri pidamise üle. Järelevalvet registri pidamise seaduslikkuse üle teostavad Maaeluministerium, Riigi Infosüsteemi Amet ja Andmekaitse Inspektsioon vastavalt oma pädevusele avaliku teabe seaduses ja isikuandmete kaitse seaduses sätestatud korras.

Eelnõu §-s 15 sätestatakse registri tegevuse lõpetamine. Registri tegevus lõpetatakse kooskõlas arhiiviseadusega ning avaliku teabe seaduse alusel vastu võetud Vabariigi Valitsuse 28. veebruari 2008. a määrusega nr 58 „Riigi infosüsteemi haldussüsteem”.

Viiendas peatükis on rakendussätted. **Paragrahvi 16 lõike 1** kohaselt kujundatakse enne 2017. aasta 1. detsembrist kehtinud kalapüügiseaduse redaktsiooni alusel asutatud kalalaevade riiklik register ümber kutselise kalapüügi registriks. **Lõike 2** kohaselt loetakse enne 2017. aasta 1. detsembrist kalalaevade riiklikku registrisse kantud andmed, mille säilitamistähtaeg ei ole möödunud, 1. detsembrist 2017. aastal kutselise kalapüügi registri andmeteks.

Lõikes 3 sätestatakse, et enne 2017. aasta 1. detsembrist KPS-i § 61 alusel Maaeluministeriumile esitatud andmed, mille säilitamistähtaeg ei ole möödunud, loetakse kutselise kalapüügi registri andmeteks.

Lõikes 4 sätestatakse, et Veterinaar- ja Toiduameti poolt 2017. aasta 1. detsembrist kuni selle määruse jõustumiseni tehtud kutselise kalapüügi registri pidamisega seotud toimingud loetakse registri volitatud töötajate toiminguteks.

Nimetatud säte on lisatud, kuna enne uute sätete rakendumist on Veterinaar- ja Toiduametil vaja teha erinevaid kutselise kalapüügi registri pidamisega seotud toiminguid, mistõttu loetakse need tagantjäreli registri volitatud töötajate toiminguteks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks ja muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008 ja (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1–50). Nimetatud määruse artikli 9 lõige 8 paneb liikmesriikidele kohustuse määrata pädevad asutused, kes vastutavad kalapüügi seirekeskuse eest, ning võtta asjakohased meetmed, et tema kalapüügi seirekeskusel oleks nõuetekohane personal, kes oleks varustatud vastava arvuti riist- ja tarkvaraga, mis võimaldaks andmeid töödelda ja edastada. Artiklis 109 sätestatakse, et liikmesriigid loovad registreeritud andmete kontrollimiseks arvutipõhise andmebaasi ja kontrollisüsteemi, ning kehtestatakse andmete analüüsi üldpõhimõtted. Eeltoodud nõuete täitmise tagab Eesti Vabariik registri kaudu. Samuti on eelnõu kooskõlas komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 2017/218 liidu kalalaevastiku kohta (ELT L 34, 09.02.2017, lk 9–17).

4. Määruse mõjud

Kalalaevade riikliku registri ümberkujundamisega kutselise kalapüügi registriks luuakse kutselise kalapüügiga seonduvate andmete koondamiseks ja töötlemiseks terviklik andmekogu, mis annab senisest parema ülevaate kutselise kalapüügi kohta, samuti vähendab kutselise kalapüügiga seonduvat koormust nii ettevõtjate kui ka riigi jaoks (nt elektroonilised kalapüügiload, arvestus ajalooliste püügiõiguste ja kalalaeva lisamise õiguste kohta jms). Registriandmete töötlemine on nii või teisiti vajalik, et pidada arvestust kutselise kalapüügi ja kalavarude kasutamise üle, täita Euroopa Liidu ja riigi õigusaktidega kehtestatud kohustusi kalapüügiga seonduvate andmete kogumiseks ning tagada teabe kättesaadavus järelevalve teostajatele ja teadlastele ning seda vajavatele asutustele ja ettevõtjatele.

Seega kaasneb muudatusega positiivne mõju, kuna kogu kutselise kalapüügi registrit, sealhulgas kalalaevade registrit reguleerivad sätted koondatakse ühte põhimäärusesse ning registri ülalpidamisele ja arendamisele lähenetakse edaspidi terviklikumalt.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Kuna register juba tegutseb, ei kaasne määruse rakendamisega lisakulutusi. Registri pidamist rahastatakse riigieelarvest Maaeluministeeriumile eraldatud finantsvahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile, Rahandusministeeriumile, Justiitsministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Riigi Infosüsteemi Ametile ja Andmekaitse Inspeksioonile eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu.